

mm 27/05

TERUG IN
ARCHIEF

In. 20923 / 117120
205

P E R I O D I E K I N L I C H T I N G E N R A P P O R T

Numer 2 / 60.

(P.I.R. 2/60)

Z e e r g e h e i m .

exemplaar no.: 21

Periode: 8 februari 1960 - 21 maart 1960.

Numer: GM/1574-1440.

Jub
I
II

I. Indonesische strijdkrachten.

a. ALRI, algemeen.

De nieuwe CS ALRI, commandeur MARTADINATA schijnt meer en meer gezag in de ALRI te krijgen en uit te oefenen. Aanvankelijk werd/zijn ^{bij} benoeming verwacht dat hij de strooman zou worden van de groep jongere officieren die een groot aandeel gehad hebben in de val van SUBIAKTO. Deze verwachting schijnt zich niet te bewaarheden. MARTADINATA heeft in de ALRI leiding en staf veranderingen gebracht door op papier een betere bevelvoering en een beter functioneren van de staf mogelijk te maken.

Sedert begin februari is men bij de ALRI bezig met de "operatie Tertib". Dit is een "operatie" voor de gehele ALRI die kennelijk gericht is op een verbetering van de gehele gang van zaken, zowel bij de ALRI intern als bij de koopvaardij en bij de, door de ALRI overgenomen en beheerde havens en bedrijven. Hierbij zijn o.a. genoemd: maatregelen tegen corruptie, smokkel en prijsopdrijving en de controle op orde en notheid bij de koopvaardij. Ondanks protesten van vele instanties schijnt de ALRI deze "operatie" rigoreus aan te pakken.

De CS ALRI heeft, vergezeld door de odt. KKO en enkele stafofficieren in de 2e helft van februari / begin maart een inspectie reis gemaakt door Oost Indonesië, waarbij Ambon, Nrd.Celebes en Makassar werden bezocht.

b. Onderzeeboten.

Zoals in vorig PIR vermeld is de "TJAKRA" vanaf medio februari in Ambon gestationneerd geweest met als opdracht: opwerken der bemanning en patrouilleren. Hier is echter in de praktijk niet veel van terecht gekomen. Voor zover bekend werden in deze periode (afgezien van de reis Surabaya - Ambon, die plaats vond langs de kortste route) waarschijnlijk slechts 2 en ten hoogste 4 vaardagen gemaakt, waarbij in de directe omgeving van Ambon werd geoefend. Het schip had moeilijkheden met de snuiver en lekkages aan de tanks voor gedistilleerd water.

De "WANGALA" is voortijdig van haar patrouilles bij Nrd.Sumatra naar Surabaya teruggekeerd i.v.m. defecten. Gemeld werd datdit schip o.a. tijdens de vaart haar accu's niet kon opladen.

c. Oppervlakte schepen.

1. Torpedobootjagers.

Het lijkt van belang hier nog even het probleem m.b.t. het voedingwater a/b van de Skory-jagers (zoals reeds vermeld in PIR 1/60)

nader te belichten.

Uit verschillende informatie is gebleken dat de schepen van dit type in Indonesië op langere vaartochten een tekort aan voedingwater hebben. In januari heeft men met een der schepen geëxperimenteerd om hiervoor een oplossing te zoeken. Men is er kennelijk nog niet in geslaagd. Een résumé van verschillende informatie geeft het volgende te zien:

"SILIHWANGI" : Vertrek uit Belawan des morgens op 7 februari. In de middag van 9 februari bezig bij Padang o.a. 80 ton voedingwater in te nemen (dit zou op een onwaarschijnlijk hoog gebruik wijzen en er moet worden verondersteld dat reeds eerder dan 7 februari voor het laatst voedingwater werd ingenomen).

"SINGAMANGARADJA":

Vertrek uit Surabaya 18 februari. Op 22 februari te Ambon 45 ton voedingwater geladen. Vertrek uit Ambon waarschijnlijk 25 februari. In Bitung op 28 februari 30 ton voedingwater geladen. Bij de staf CZENNG wordt dit verbruik zeer hoog geacht.

"SANDJAJA":

Op 5 maart meldde het schip dat het gestopt rondreed in de Straat Madura. Het voedingwater was open er werd verzocht om met spoed 75 ton voedingwater aan te voeren. De capaciteit van de verdamper was n.l. onvoldoende gebleken terwijl het product van de verdamper een zoutgehalte van 20 % had. Het is dus niet bekend wanneer de "SANDJAJA" voor het laatst voedingwater had geladen.

Een verklaring voor een en ander is thans niet te geven. Het lijkt ondenkbaar dat deze jager zonder verdamper installatie door de Russen aan Indonesië zijn afgeleverd. De enige verklaring zou zijn dat deze installaties inmiddels defect zijn geraakt. Toch is dit ook niet erg waarschijnlijk want het zou dan wel toevallig zijn dat dit bij alle schepen zou zijn gebeurd binnen 9 maanden na overname terwijl betrekkelijk weinig met deze schepen is gevaren. De "SILIHWANGI" heeft in februari gepatrouilleerd bij midden Sumatra en heeft daar tevens vuurstoep verlost bij de operatie te land. Begin maart is het schip voor enkele dagen in Djakarta in dok geweest, waarschijnlijk i.v.m. lekkages in de brandstoftanks. Hierna is het voor verdere reparatie naar Surabaya gegaan. De "SINGAMANGARADJA" heeft met de OS ALRI een inspectiereis door Oost Indonesië gemaakt (zie onder a) en is begin maart in Surabaya teruggekeerd. De "SANDJAJA" is steeds in de omgeving van Surabaya geweest, terwijl de "SARWADJALA" voor langere tijd in dok ligt. Er zijn aanwijzingen dat de "GADJA H MADA" weer in de vaart zal worden gebracht als opleidingschip.

Van de Skory-jager "SANDJAJA" werden de hieronder vermelde gegevens ontvangen. Aangenomen wordt dat deze ook gelden voor 3 andere Indonesische schepen van deze klasse.

Het schip heeft 4 ketels. Twee machinekamers produceren een vermogen van meer dan 60.000 PK. Ketelruimen zijn volgens gesloten stookplaat systeem gebouwd. Het schip heeft 2 schroeven en één roer. De normale kruissnelheid in Indonesische wateren is $\pm$ 24 knopen (dit wordt bij de staf CZMNNG zeer hoog geacht en vermoed wordt dat hier de maximum kruissnelheid wordt bedoeld). Het schip moet voor 28 knopen 375 omwentelingen draaien (ook dit aantal omwentelingen wordt bij de staf CZMNNG zeer hoog geacht).

Het schip heeft als hoofdbatterij 4 kanons van 130 mm met een maximum schootsafstand van 14 en minimum schootsafstand van 1 zeemijl. De Vo is 670 m/sec. De hoofdbatterij kan uitsluitend als zeedoel geschut worden gebruikt en worden handgeladen en gevoed met 2 munitieliften. Er zijn vuurleiding systemen, t.w. radar, optisch en visueel. Bij de staf CZMNNG is men van mening dat hiermede wordt bedoeld t.a.v. afstandbepaling keuze uit radar dan wel optisch en t.a.v. het richten een keuze uit radar (blind) dan wel visueel. De secundaire batterij bestaat uit een dubbel opstelling van 85 mm (on derhalve geen 76 mm !!). Dit is een semi-automatische zee-luchtdoelbatterij. Deze batterij werkt op dezelfde vuurleiding als de hoofdbatterij. De luchtdoelbatterij bestaat uit automatische 37 mm geschut. Op de brug bevindt zich een controlepaneel dat wordt gebruikt voor doelaanwijzing en vuurorders. Controle lampjes geven aan wanneer bepaalde batterijen gericht zijn en gereed om te vuren.

Het sein station ligt midscheeps onder het H-dek en bevat een artillerie vuurleidings rekentafel en een torpedorekentafel. De commando centrale, gelegen onder de brug op het H-dek aan SB-zijde bevat een grote plottafel en een uitgebreid verbindingspaneel met interne- en radiotelefonie verbindingen. De OB centrale ligt hiertegenover aan BB zijde en heeft een installatie die waarschijnlijk vergelijkbaar is met het Britse 128 type en zouden posten voor baks- en afstansonderzoekbootverkenner bevatten. Vermoedelijk werkt de torpedo vuurleiding met optische gegevens terwijl ingestelde doelgegevens automatisch continue worden ingevoerd in de torpedo-rekentafel.

De bemanning bestaat uit 18 officieren en 190 schepelingen. Aan boord bevinden zich gespecialiseerde officieren voor o.a. de artillerie, het torpedowapen, de gevechtinformatie, de navigatie en de bevoorrading.

Vermeld dient nog te worden dat uit dit rapport is gebleken dat de volgende gegevens aanzienlijk afwijken van de huidige SACLANT aannamen.

Vermogen :	60.000	SACLANT:	70.000
vaart/omw.:	28/375	"	: 28/310
roeren	: 1	"	: 2
bemanning:	208	"	: 264
Vo/13 cm kns.:	670 m/sec.	"	: 870 m/sec.

ecm. 15'

290.

25.300.

870 kns.

drie

A. L. ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

...
 ...
 ...

2. Fregatten en korvetten.

Sedert kort is ingesteld het "Eskorte squadron 12", bestaande uit de "Eskorte divisie 121", t.w. de fregatten "IMAM BONDJOL" en "UNTUNG SUROPATI" en de "Eskorte divisie 122, t.w. de korvetten "PATTIMURA" en "HASANUDDIN". De "IMAM BONDJOL" is aangewezen als cdo. schip van de Squadron. Dit schip bevindt zich momenteel waarschijnlijk nog in groot onderhoud. De "UNTUNG SURAPATI" is in verslagperiode gereed gekomen met het groot onderhoud. Medio maart is het schip naar Palembang vertrokken. Waarschijnlijk bestaat de bemanning van deze fregatten uit 12 officieren 33 onderofficieren en 108 manschappen. De korvetten "PATTIMURA" en "HASANUDDIN" hebben de torpedobootjager "SINGALIANGARADJA" geëscorteerd bij haar reis door Oost Indonesië en hebben tijdens deze reis tevens geoefend in verband. Omtrent de korvetten "BANTENG", "RADJAWALI" en "PATIUNUS" zijn geen bijzonderheden te vermelden.

3. Kustonderzeebootjagers.

Van divisie 101 zijn de "LUMBA LUMBA" en de "TJUTJUT" uit onderhoud gekomen. Beide schepen moeten naar Nrd. Sumatra voor aflossing van 2 andere schepen, doch de "TJUTJUT" is in Djakarta blijven liggen i.v.m. een defecte brandstofpomp. De "TONGKOL" is vanuit Nrd. Celebes naar Surabaya teruggekeerd. Dit schip heeft veel met machineschade te kampen gehad. De "MADIDIHANG" is medio februari naar Nrd. Sumatra vertrokken ter aflossing van een der schepen aldaar. Binnenkort zal ze echter op haar beurt door de "LUMBA LUMBA" of de "TJUTJUT" worden afgelost.

Van divisie 102 zijn momenteel alle schepen in onderhoud. Van divisie 121 is de "TENGGERI" naar Nrd. Celebes gezonden en ingedeeld bij TU-6. Op haar reis van Surabaya naar Nrd. Celebes had men moeilijkheden met een koelwaterpomp waardoor slechts op een motor kon worden gevaren. Men heeft na aankomst in Nrd. Celebes nogal wat tijd nodig gehad om o.e.a. te repareren. De "LAJANG" is eind februari bij Nrd. Sumatra afgelost en naar Surabaya teruggekeerd. De "KRAPU" bevindt zich nog steeds in Nrd. Sumatra doch zal binnenkort worden afgelost. De "DORANG" is vermoedelijk uit onderhoud gekomen doch bevindt zich nog steeds te Surabaya.

Van divisie 122 zijn de "TJAKALANG" en de "LEMADANG" eind februari naar Ambon vertrokken. De "TJAKALANG" is in de Molukken gebleven ter ondersteuning van de landoperaties aldaar, de "LEMADANG" is naar Nrd. Celebes gegaan en heeft het cdo. over de TU-6 van de "TONGKOL" overgenomen. De "BUBARA" is vanuit Nrd. Celebes naar Surabaya teruggekeerd en voor 2 maanden in onderhoud gegaan, terwijl de "TODAK" zich eveneens te Surabaya bevindt. Waarschijnlijk is dit laatste schip sedert kort uit onderhoud gekomen.

Vermoedelijk hebben de schepen van het type "Kronstadt" (de divisies 101 en 102) een bemanning van 4 officieren, 13 onderofficieren en 39 manschappen. De ex-Jugoslavische kustonderzeebootjagers (de divisies 121 en 122 m.u.v. de "TENGGERI" en "TJAKALANG") hebben waarschijnlijk een bemanning van 3 officieren, 12 onderofficieren en 32 manschappen.

4. Mijnenvegers.
- 1e Flottille: Van dit flottille is de "PR 101" voor Riouw bestemd, terwijl de "PR 103" zich in Nrd. Sumatra bevindt. Overigens geen bijzonderheden te vermelden.
- 2e Flottille: De veegoperaties, door 4 schepen van dit flottille bij Borneo uitgevoerd zijn eind februari beëindigd waarna de schepen naar Surabaya terugkeerden. De "PR 502" werd ingeschakeld bij de "operatie Tertib" in Cheribon en de "PR 503" bij dezelfde operatie te Palembang na eerst ingeschakeld te zijn geweest bij de hulp verlening aan de gostrande ALRI tanker "TJEPU".
5. A P A 's
- De "HALMAHEIRA" heeft enige weken in Ambon gelogen om o.a. dienst te doen als tender voor de aldaar verblijvende onderzeeboot "TJAKRA". Het schip heeft onderweg een brand gehad in één van haar ruimen, vermoedelijk door zelfontbranding van aanwezig vuurwerk. Daarna is het schip naar Makassar gegaan om aldaar een lading copra in te nemen. De "MOROTAI" heeft klein onderhoud gehad en zou in de 2e helft van maart naar Nrd. Celebes gaan om vandaar het gevechtsc bataljon mariniers naar Surabaya te brengen.
6. A K A 's
- De "NANUSA" is gereed met haar ombouw tot opleidingsschip en is momenteel bezig met proefvaren. De "NUSA TELU" maakt nog steeds bevoorradingsreizen in Nrd. Sumatra, terwijl de "BANGGAI" zich nog in onderhoud te Surabaya bevindt.
7. Tankers.
- Van de tankers is de "BUNJU" steeds in de vaart geweest, eerst te midden Sumatra ter bevoorrading van de torpedootjager "SILIH-WANGI", later in de Molukken en in Nrd. Celebes ter bevoorrading van TU-6 en de schepen "SINGAMANGARADJA", "PATTIMURA" en "HASANUDDIN". Deze tanker heeft een bemanning van 9 officieren, 15 onderofficieren en 53 manschappen. De "PLADJU" is vaargeeerd en de "SAMBU" bevindt zich in onderhoud te Surabaya. Dit laatste schip heeft een bemanning van 6 officieren, 13 onderofficieren en 34 manschappen. De "TJEPU" is ondanks vele pogingen in verslagperiode niet vlot gekomen. Het schip heeft bij de stranding ernstige lekkages gekregen en is tenslotte medio maart door haar bemanning verlaten. Nu zal een poging worden gedaan het schip met Amerikaanse hulp te bergen.
8. Motortorpedoboten.
- Voorzover bekend zijn momenteel 2 motortorpedoboten in de vaart van de 8 waarover Indonesië binnenkort zal beschikken. Dit zijn de "SERIGALA" en de "MATJAN TUTUL".
- d. Landingsvaartuigen.
Geen bijzonderheden te vermelden.
- e. Amfibische strijdkrachten.
Er zijn aanwijzingen dat de Indonesische mariniers worden bewapend met uit Jugo Slavië ontvangen 120 mm mortieren.

f. Luchtmacht.

De vliegveldbewakingstroepen van de AURI zijn - althans voor een deel - uitgerust met o.a. 75 mm LTV's.

De nieuwe ALRI vliegbasis te Surabaja zou op 1 maart officieel worden geopend. Eind februari heeft de ALRI vliegdienst de eerste van de door Engeland te leveren "Gannets" ontvangen. Een tweede toestel zou spoedig volgen.

g. Leger.1. Algemeen.

In verslagperiode is geblokken dat Indonesië vanuit Engeland 1000 trucks heeft c.q. spoedig zal ontvangen. en

Door Amerikaanse instructeurs worden momenteel/in nabije toekomst in Indonesië cursussen gegeven in het gebruik van de 75 mm TLV en voor de vakken bevoorradingsofficieren, onderofficier magazijnbeheerder en onderofficieren monteur.

2. Infanterie.

In de dislocatie van infanterie bataljons in Indonesië zoals vermeld in PIR 1/60 zijn geen wijzigingen gekomen, m.d.v. daat in Zd. Sumatra en Oost Java een tot nu toe onbekend bataljon werd getraceerd. De totale sterkte zou dus momenteel 138 bataljons bedragen.

3. Artillerie.

De luchtdoelartillerie van de ADRI (hiernaast heeft men nog luchtdoelartillerie eenheden bij de ALRI en de AURI) zal in dit jaar een sterkte krijgen van:

3 afdelingen (bataljons), alle op Java/en de andere in de militaire gewesten buiten Java, m.u.v. de militaire gewesten Atjeh en midden Borneo.

4. Cavalerie.

Volgens Indonesische persberichten zal Indonesië vanuit Engeland 198 pantserwagens ontvangen, waarvan de eerste zending reeds is gearriveerd. De geleverde typen zullen zijn: "Saladin Armoured Car", "Ferret Scout Car", "Saracan Armoured Personnel Carrier" en "Armoured Ambulance".

h. Militaire eenheden in het grensgebied van Ned. Nieuw-Guinea.1. Algemeen.

In Ambon is reeds geruime tijd met russische steun een project in uitvoering dat de bouw van een nautisch instituut ten doel heeft. Het lag zeer waarschijnlijk in de bedoeling van Chroestjow tijdens zijn recente verblijf in Indonesië hiernaast een bezoek zou brengen. Om de een of andere reden is Chroestjow's bezoek niet doorgegaan en is de, zich in zijn gezelschaps bevindende Russische minister van wolvaart, Michoalev, er heen geweest. Voorzover uit de beschikbare gegevens valt af te leiden is er geen sprake van de bouw van een onderzeebootbasis of iets van dien aard te Ambon. Wel verdient uiteraard de Russische penetratie van ook dit gebied, zoals uit het bovengenoemde nautisch instituut blijkt, de bijzondere aandacht. Wel zijn er een aantal gegevens over kazernebouw en vliegveldrehabilitatie door de Indonesiërs zelf op nabij gelegen eilanden (o.a. Ceram), hierbij zijn echter voorzover bekend geen buitenlandse experts bij betrokken.

met detacheringen van batterijen elders in de buitengewesten en 11 zelfstadije batterijen waarvan 1 op Java ---

Bijzonder opvallend is echter de zeer aanzienlijke toename van het scheepvaartverkeer naar de Molukken sedert januari 1960, waarbij naast een toename van het verkeer van koopvaardij schepen ook oorlogsschepen van de ALRI bij het goederenvervoer werden ingeschakeld. Het ziet er naar uit dat men een aanvang heeft gemaakt met de economische opbouw van de Molukken (de situatie is aldaar inderdaad zeer bedroevend). Of e.e.a. zal worden voortgezet of dat dit een kortstondige "injectie van goederen" is, zal in de naaste toekomst moeten blijken.

2. ADRI.
Geen veranderingen sedert PIR 1/60.
3. AURI.
Geen veranderingen sedert PIR 1/60.
4. ALRI.
Momenteel bevindt zich alleen de kustonderzeebootjager "TJAKALANG" in de Molukken ter ondersteuning van de operaties te land aldaar en voor de uitvoering van de onder I.a. vermelde operatie "Tertib".
5. Mobrig.
Geen veranderingen sedert PIR 1/60.

II. Militair situatie in Indonesië.

a. Algemeen.

Zoals in de pers bekend werd gesteld heeft een straalvliegtuig van de AURI op 9 maart de presidentele paleizen te Djakarta en Bogor (Buitenzorg) en het kustplaatsje Tjilintjing beschoten. Uit berichten uit eigen bron is gebleken dat bij het paleis in Djakarta 2 en in Tjilintjing 14 gewonden vielen. Het vliegtuig, volgens meerdere meldingen een MIG 17 zou de aanval om 12.20 uur hebben uitgevoerd en pas om 18.00 uur bij Leres (omg. Garut) zijn gelend. Dit moet echter onmogelijk zijn daar dit type vliegtuig een veel kortere vluchttijd heeft. Bovendien werd meerdere malen gemeld dat het toestel was neergestort en dat de vlieger per parachute zijn vliegtuig had verlaten. Uit een in de pers gepubliceerde foto bleek echter duidelijk dat het toestel een noodlanding had gemaakt. Er zijn nu verschillende mogelijkheden, n.l. of de in de pers gepubliceerde foto betrof een ander toestel, of er is meer dan 1 toestel bij dit incident betrokken. De 1e mogelijkheid lijkt de meest aannemelijke

In elk geval werd naar aanleiding van deze beschieting de AURI vlieger Daniël MAUKAR gearresteerd. President SUKARNO ziet achter dit incident wel degelijk een politieke achtergrond. Alle vlieg oefeningen van de AURI werden gestaakt. Aan de CS ADRI werd opgedragen een onderzoek in te stellen. Deze laatste hoopte dat hierdoor geen wrijving zou ontstaan tussen de ADRI en de AURI, doch heeft inmiddels aan al zijn veiligheidsdiensten opdracht gegeven op onopvallende wijze toezicht uit te oefenen op de veiligheid van alle vliegbases. Opvallend was dat de ALRI direct na de luchtaanval algemeen luchtalarm voor de gehele ALRI afkondigde. Dit luchtalarm werd de volgende dag pas weer in getrokken.

Een tweede incident, hoewel van geheel andere aard deed zich voor bij de politieschool in Porong (Zd) van Surabaja). Aldaar brak in de nacht van 12 maart een oproer uit. De achtergrond van de oproer was de ontevredenheid over de mutaties in de hogere leiding bij de Staatspolitie en in het bijzonder bij de Mobrig zelf. Dit oproer liet zich aanvankelijk zo ernstig aanzien dat de cdt. van het militair gewest Oost Java zelf zich naar Porong heeft begeven. Inmiddels lijkt men de situatie hier echter weer meester.

b. Sumatra.

In februari werden door de regeringstroepen in midden Sumatra grote zuiveringsoperaties ingezet, waarbij ook ten Noorden van Padang een landing werd uitgevoerd en waarschijnlijk de torpedootjager "SILIHWANGI" artillerie steun heeft gegeven. Ook de rebellen hebben echter in deze tijd niet stil gezeten; en zo werd de Mobrig gedwongen een van haar posten te ontruimen waarbij vrij aanzienlijke verliezen werden geleden.

c. Zuid Celebes.

Recente berichten maken melding van ernstige wrijving tussen de DI/TII eenheden en de naar Zid. Celebes uitgeweken permesta eenheden die zich aanvankelijk bij deze DI had aangesloten. Hierbij zouden zich reeds gevechten hebben voorgedaan.

d. Nrd. Celebes.

Bij de akties aldaar worden door de regeringstroepen en de opstandelingenwisselende resultaten geboekt. In het algemaen is de situatie nog steeds dezelfde als vermeld in PIR 1/60. Wel is opvallend het grotere aantal ambulance vliegtuigen dat in verslagperiode is beziggeweest met de afvoer van gewonden.

Het bataljon mariniers zal na 3 maanden in dit gebied te zijn gedetacheerd begin april weer naar Surabaja worden teruggetrokken.

e. Molukken.

In februari is door de regeringstroepen een offensief tegen de rebellen in het uiterste Noorden van Malakke ingezet. Het ALRI oorlogsschip "TJAKALANG" verleende hierbij vuursteun.

III. Politieke situatie in Indonesië.

De Indonesische politieke situatie wordt op het ogenblik nog altijd beheerst door 3 machtgroeperingen, te weten Nasution en het leger, de communistische partij (P.K.I.) en Soekarno. De inportantie van andere groepen, partijen en personen is op het ogenblik afhankelijk van hun/houding /verten opzichte van bovengenoemde drie. Hierbuiten staan weliswaar de rebellengroepen van de Darul Islam, P.R.R.I., Permesta en R.M.S., maar deze zijn voor de bepaling van het beleid in Djakarta van geen belang, terwijl zij in militair opzicht in ho fdzaak een negatieve rol spelen. Door operaties van Indonesische strijdkrachten in de afgelopen jaren zijn de militaire mogelijkheden van de rebellengroepen terugggebracht tot guerilla- en bonds-activiteit, die weliswaar een grote belasting betekenen, zowel voor de Indonesische strijdkrachten als de economie van het land, maar op zich zelf geen ruimte meer laten voor een gewelddadige wijziging in het regime te Djakarta.

De basis van de macht van Nasution is het leger, waarbij een belangrijke factor is dat de uitvoering van de staat van Oorlog en Beleg die in vrijwel geheel Indonesië bestaat, in handen ligt van de legerleiding o.q. Nasution.

Kort geleden heeft weliswaar Soekarno **nominaal het oppergezag** hierover in eigen handen gelegd, de uitvoering is toch nog altijd een zaak van de legerleiding. De strijdkrachten zijn echter verre van homogeen. Belangrijke groepen zijn uitgesproken tegenstanders van Nasution zoals bijvoorbeeld de luchtstrijdkrachten (AURI), groepen links geïntendeerde hoge legerofficieren die rechtstreeks verbanden met Soekarno onderhouden en een groep rechts geïntendeerde officieren die Nasution door diens tweede man Gatot Subroto als C.S. van het leger willen vervangen. Nasution is, niettegenstaande zijn onbetwistbare verdiensten en bekwaamheden, niet gezien in legerkringen en hij heeft vele tegenstanders. De macht van de P.K.I. is in de eerste plaats gebaseerd op haar straffe partijorganisatie en de relatief goede kwaliteit van haar leiders en kader. Het ledenaantal van de P.K.I. is de laatste tijd sterk toegenomen, een recente schatting is 1.800.000. Belangrijk voor de macht van de P.K.I. zijn ook haar mantelorganisaties waarvan de belangrijkste de boerenorganisatie Barisan Tani, en de vakcentrale SOBSI genoemd moeten worden. Beide organisaties staan volledig onder communistische leiding. Daarnaast heeft de P.K.I. een grote tot dominerende invloed in veteranenorganisaties, intellectuelen groepen enz. De P.K.I. is op het ogenblik de enige werkelijk goed georganiseerde politieke partij in Indonesië, van de overigen is de Masjumi thans dermate gecompromitteerd door de opstand van P.R.R.I. en Permesta, waarbij een aantal vooraanstaande Masjumi-leiders zich hebben aangesloten, dat haar politieke rol op het ogenblik min of meer is uitgespeeld. De Nahdatul Ulama heeft gebrek aan kader, leiding en organisatie terwijl de P.N.I., de vroegere partij van Soekarno, verscheurd is door onderlinge rivaliteit van de leiders en door corruptie ten overstaan van het publiek gecompromitteerd is. De basis van de macht van Soekarno ten slotte is moeilijker te definiëren en berust in hoofdzaak op het gezag van zijn naam onder de brede massa van het Indonesische volk die in hem de staat en de "merdeka" personifieert. Soekarno is daarbij een groot demagog en een zeer geslepen politicus die uitstekend weet hoe de huidige machtsgroeperingen in evenwicht te houden en door het uitspelen van de een tegen de ander tot nu toe zijn dominerende positie te behouden. In de afgelopen jaren is Nasution vaak in allerlei beschouwingen voorgesteld als het tegenwicht tegen de communisten en werd vaak de indruk gewekt dat hij, door het zorgvuldig versterken en uitbouwen van zijn posities via de SOB, er op aanstuurde op een gegeven ogenblik de macht over te nemen. De laatste maanden is echter een duidelijke teruggang in zijn macht en invloed aan de dag getreden en een hiërmede samenhangende vergroting van de macht van de P.K.I. Zonder in details af te dalen kan gesteld worden, dat Soekarno via zijn "geleide democratie" een aantal belangrijke posities aan de invloed van de legerleiding heeft onttrokken en in handen gesteld van de P.K.I. Soekarno vreesde zeer waarschijnlijk dat Nasution al te machtig werd en de balans van krachten zou doorbreken waarop Soekarno's positie rust. Tot nu toe zijn er geen aanwijzingen dat Nasution zich hiertegen ernstig verzet heeft, er wordt echter in Djakarta druk gespeculeerd over de vraag of het tijdens Soekarno's komende wereldreis wellicht tot een ernstige **fictie** tussen het leger en de P.K.I. zal komen. Men heeft hier in gedachten ervaringen opgedaan tijdens vorige wereldreizen van Soekarno, welke laatste de indruk wekt ontwikkelingen in die zin te laten rijpen dat hij bij de uitbarsting afwezig is om bij de terugkeer dan in de ge-

legenheid te zijn als "redder van het vaderland" de situatie te stabiliseren, uiteraard in een door hem voorgestane richting. Onder voorbehoud van het speculatieve element in elke prognose, wordt echter niet verwacht dat zich op korte termijn een spectaculaire wijziging in het huidige regime te Djakarta zal voordoen. Hoewel er tussen Soekarno en Nasution weinig sympathie schijnt te bestaan heeft de laatste in daad, woord en geschrift te kennen gegeven dat hij een voor hem acceptabel regime zonder Soekarno in Indonesië, mogelijk acht. In de P.K.I. leven nog herinneringen aan de bloedige Madiun opstand van 12 jaar geleden, bovendien zal zij er zich van bewust zijn dat hoewel ze op Java de machtigste partij is geworden dit zeker in de buitengewesten nog niet het geval is, ook na een staatsgreep zou de P.K.I. althans voorlopig de centripetale kracht van de figuur Soekarno niet kunnen ontberen om het eilandenrijk bij elkaar te houden. Soekarno tenslotte zal er zich zeer wel van bewust zijn dat zijn kansen op den duur slechts liggen in de balans van krachten; in het bewaren waarvan hij zich overigens in de loop van zijn carrière een meester heeft getoond. Deze politiek leidt er echter op het ogenblik toe dat de macht van de P.K.I. wordt versterkt.

IV. Buitenlandse, niet-Indonesische strijdkrachten.

De ongeveer 3000 ton wegende Russische tanker "VILJUISK" deed omstreeks midden januari Colombo aan waar een ongewoon grote voorraad levensmiddelen werd geladen, terwijl tevens werden gekocht de kaarten: Caroline Island West, Islands 160 E to 150 W, Java - Bali - Lombok - Sumba, Makassar - North Celebes en Halmahera and adjacent islands. De "VILJUISK" verliet Colombo met bestemming Wladiwostok doch verscheen na uit het oog te zijn verloren op eind januari in Djakarta. Wederom met bestemming Wladiwostok vertrekkende deed het echter in februari Surabaja aan. Op een onbekende datum had het schip een rendez-vous met een andere Russische tanker Oost van de Phillippijnen terwijl het eind februari weer in Surabaja werd waargenomen.

Men vermoedt dat deze laatste tanker als bevoorradingschip voor Russische onderzoekboten optreedt.

V. Nederlands Nieuw-Guinea.

a. Infiltraties.

Door de politie werden in Kokas 2 infiltranten gearresteerd, die zich reeds ongeveer een maand in deze plaats bevonden en die met behulp van de (inmiddels eveneens gearresteerde) bestuursschrijver aldaar een opstandige organisatie hadden opgericht. Het onderzoek in deze is nog gaande. Betrokkenen zullen strafrechtelijk worden vervolgd.

b. Vluchtelingen uit Indonesië.

De illegale binnenkomst van Indonesische vluchtelingen uit Obi en naaste omgeving bereikte in februari een hoogte punt. Door de Resident Afdeling West Nieuw-Guinea wordt hierover het volgende gerapporteerd:

"Het aantal binnengekomen Indonesiërs, dat zich op 1 maart 1960 nog in de onderafdeling Radja Ampat bevond, bedroeg 247 personen, inclusief vrouwen en kinderen.

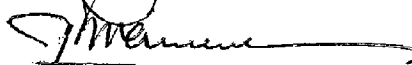
"Uit het onderzoek is gebleken, dat van de groepen binnengekomen Indonesiërs slechts 2 groepen voornamelijk als doel hadden het drijven van

"ruilhandel, terwijl de andere groepen kennelijk vluchtelingen waren en voor het merendeel afkomstig van Bobo.

"Men klaagde over de slechte economische toestanden in Indonesië en

"in het bijzonder in hun woonplaatsen.
 "De handel zou volkomen stilleggen. De winkels zouden voor het publiek
 "gesloten zijn en men kon textiel uitsluitend krijgen via bestuur of po-
 "litie. De vluchtelingen waren over het algemeen slecht gekleed.
 "Hun persoonlijke bezittingen bestonden slechts uit gelapte kledingstuk-
 "ken. Onder hen bevonden zich ook grijsaards en kreupelen, alsmede een we-
 "duwe met haar 3 kinderen. Op een vraag, wat hun komst h.t.l. te beteke-
 "nen had, was het antwoord: "Wij willen terug naar onze vorstin Juliana
 "en Prins Bernhard. Deze namen konden wij nimmer vergeten, aangezien
 "het toen een tijd was van vrede en welvaart"
 "Alle personen smeekten om te mogen blijven. Zij deelde mede, dat zij na
 "event. uitleiding wederom zullen trachten binnen te komen, aangezien te-
 "rugkeer naar Bobo zelfmoord zou betekenen. Wegens de slechte weersom-
 "standigheden heeft uitleiding van deze Indonesiërs in verslagmaand nog
 "niet volledig plaats kunnen vinden. Indien de weersomstandigheden
 "gunstiger zijn, zal de uitleiding worden voortgezet.
 "Volgens verkregen inlichtingen zou het dorpshef van Pantjorang -
 "genaamd Patrias MAMBRAKOE - het voornemen hebben om in de komende maan-
 "den met alle dorpsgenoten naar Ned. Nieuw-Guinea uit te wijken. De Pant-
 "joranggroep zou + 175 zielen tellen en er zouden reeds enkele vrouwen
 "in gereedheid zijn gebracht.
 "Aangezien meer vluchtelingen uit Indonesië verwacht kunnen worden, is
 "een groep Mobiele Politie te Labi gestationeerd!"

De stafofficier inlichtingen,

G.Th. Vermeulen.

LTZSD 1

Distributie:

commandant der zeemacht in Ned.Nw.-Guinea	exemplaar	1
" mariniers in Ned.Nw.-Guinea	"	2
" maritieme middelen te Hollandia	"	3
" marine Geelvinkbaai	"	4
" maritieme middelen te Manokwari	"	5
" " " te Sorong	"	6
" " " te Fak Fak	"	7
" " " te Kaimana	"	8
" " " te Merauke	"	9
" afdeling mariniers Hollandia	"	10
" afdeling mariniers Biak	"	11
" marine vliegkamp Biak	"	12
" squadron 321	"	13
" " 7	"	14
" Hr.Ms. "Amsterdam	"	15
" Hr.Ms. "Piet Hein"	"	16
" Hr.Ms. "Kortenaar"	"	17
" Hr. s. "Luymes"	"	18
" Hr.Ms. "Snellius	"	19
" zelfstandige afdeling KI. te Biak	"	20
Hoofd marine inlichtingen dienst	"	21
Archief		22 1/2 m 27.